

SCENOGRAFI – INTERFERENȚE

Ion PARHON

Viorel Penișoară-Stegaru – 70

S-a născut la 5 iulie 1934 în comuna Duda-Epurenii județul Vaslui. Studii liceale în Huși (fosta reședință a județului Fălciu).

Arestat în mai 1950, pentru delictul de uneltiri contra orânduirii sociale. Un an de închisoare politică la penitenciarul din Galați (1950–1951). În perioada domiciliului obligatoriu (1951–1959) termină Liceul Clasic Iași, secția serală, și Școala Medie de Artă Plastică.

În anii 1954–1960 este student la Academia de Artă Plastică „N. Grigorescu” București. După absolvire, în anul 1960, pleacă la Craiova unde va rămâne pentru totdeauna.

Pictor scenograf la Teatrul Național, unde lucrează la spectacole din dramaturgia clasică și modernă. (Euripide, Shakespeare, Molière, Gorki, Cehov, Caragiale, Sorbul, Sebastian, Baranga, etc.) Semnează scenografiile și la Iași, Bacău, Tg. Mureș, Brașov, ș.a. Peste 150 de montări.

Începând cu anul 1961, expune la toate saloanele municipale și județene din Craiova, Tr. Severin, Petroșani, Deva, Slatina, Rm. Vâlcea.

Este prezent cu lucrări de grafică și pictură la Salonul Național București: edițiile, 1961, 1966, 1967, 1968, 1971, 1972, 1978, 1981.

Expune lucrări de scenografie la saloanele naționale: 1967, 1972, 1976, 1979, 1982, 1985.

Expune lucrări de scenografie la saloane internaționale: Havana (Cuba), Cvadrienala de la Praga (Rep. Cehă), Trienala de la Novi-Sad.

1977: expoziție de grup la Dzintari–Riga (Letonia).

1984, 1987, 2004: expoziții personale de pictură.

1994: expoziții de pictură, grafică și scenografie la Craiova.

1992: expoziții personale în Franța (Dijon, Angers, Vois in Le Bretonn Eaux).

Realizează afișe de spectacol și publicitare, ilustrații de carte, grafică publicitară, lucrări de artă monumentală etc.

Lucrări de for public la Craiova: tapiseria *Teatrul și Viața* – Teatrul Național; *Spicul și soarele* – Casa Cărții.

Distincții:

1981 – Premiul Institutului Culturii pentru scenografia spectacolului *Hoțul de vulturi* de D.R. Popescu, Teatrul Național din Iași,

1983 – Premiul al II-lea al Ministerului Culturii pentru scenografia spectacolului *Politica*, Teatrul Național Craiova.

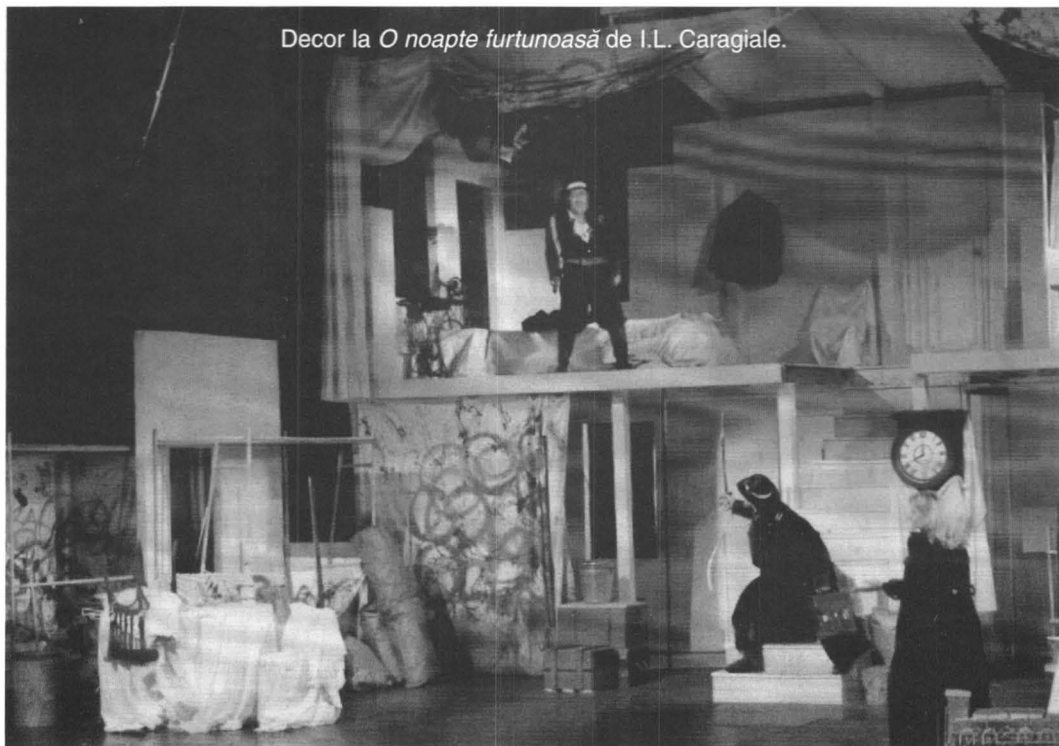
1985 – Premiul I la Gala Dramaturgiei Contemporane Timișoara.

1986 – Premiul I la Gala Teatrului Istoric Craiova.

1989 – Premiul revistei „Teatrul” pentru decorurile la spectacolul *Paznicul de la depozitul de nisip* de D.R. Popescu.

1997 – Premiul pentru performanță la Festivalul Dramaturgiei Contemporane Brașov.

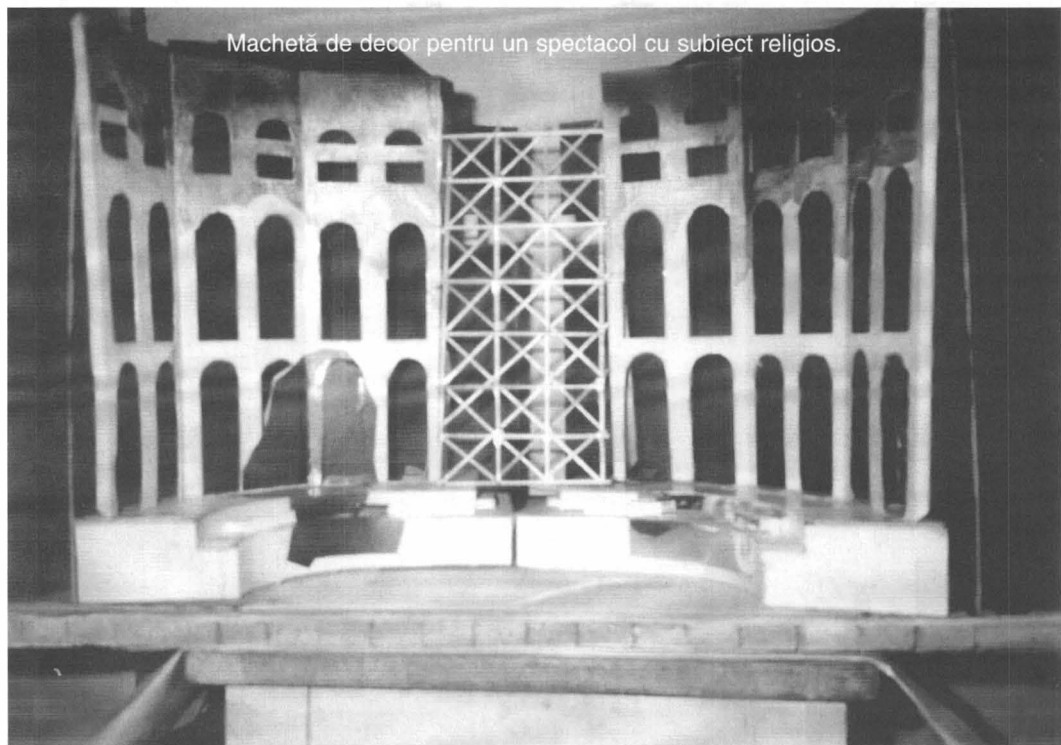
Chiar dacă Naționalul din Bănie „a luat vacanță”, unul dintre veteranii acestei scene, dar și dintre cele mai tinere spirite și inimi, scenograful, pictorul și graficianul **Viorel Penișoară-Stegaru** ne-a invitat la o amplă **Expoziție retrospectivă** găzduită de Palatul „Jean Mihail” (Muzeul județean de artă), sub semnul unei duble sărbători: 70 de ani de viață și 45 de ani de activitate profesională, viu apreciată atât în lumea Thaliei, cât și în aceea a simezelor. Născut pe meleaguri moldave, la Duda, în județul Vaslui, ca fiu de preot, de la care a păstrat și respectul duhovnicesc, dar și încrederea în esența luminoasă a ființei, și-a făcut studiile de scenografie în București, la Academia „Nicolae Grigorescu”, sub îndrumarea profesorilor Walter Siegfried, Toni Gheorghiu și Alexandru Brătășanu. Tot acolo studiază pictura de șevalet cu Cămăruț, Gh. Șaru și Catul Bogdan. Ajuns la Craiova, reușește o rapidă integrare în ambianța oltenească, prin firea lui sociabilă, prin nevoia de prieteni și generoasa deschidere către prietenii durabile, fapt ce

Decor la *O noapte furtunoasă* de I.L. Caragiale.

se face simțit atât în activitatea scenografului, printr-o carieră strălucită, cât și în participarea, timp de peste patru decenii, la expoziții de pictură și scenografie deschise în Bănie și București, dar și la Praga, Riga, Novi Sad, Havana, ori în Franța, la Dijon, Angers și Voisins les Bretonneaux. În tot acest timp s-a remarcat și prin lucrări de artă monumentală (mozaic, tapiserie), una dintre ele aflându-se chiar în marele foaier de la Teatrul Național din Craiova. În cele peste 150 de spectacole la care a realizat decorurile și costumele, Viorel Penișoară și-a apropiat meritele unui profesionist autentic prin inteligență artistică, prin fantezie și gust rafinat, la care s-a adăugat onestitatea sa exemplară, ce l-a ajutat să conlucreze în chip benefic cu importanți regizori, dar și cu foarte tineri directori de scenă, printre care Cristian Tudor Popescu și Claudiu Goga, în momentul de față pregătind un nou spectacol cu o piesă de John Elsom, în regia foarte tinerei Anca Maria Colțeanu. Ne sunt încă vii în memorie contribuțiile sale remarcabile la realizarea unor spectacole reprezentative, cum au fost *Conul Leonida față cu reacțiunea*, *Cerere în căsătorie* (amândouă spectacole încununate cu premii naționale) și *O noapte furtunoasă*, la Brașov, *Măsură pentru măsură* de William Shakespeare, la Teatrul Național din Târgu Mureș, *Troienele* de Euripide, *Paznicul de la depozitul de nisip* și *Regii pețitori* de D. R. Popescu, *Cezar și Cleopatra* de George Bernard Shaw, *Henric al IV-lea* de Pirandello, *Îmblânzirea scorpiei* de W. Shakespeare și multe altele la Naționalul craiovean.

În expoziția de la Palatul „Jean Mihail”, criticii și publicul numeros, care au onorat vernisajul, au remarcat lirismul și dramatismul viziunii sale asupra unor motive de largă circulație în arta universală, conotațiile personale, de o incitantă încărcătură metaforică și narativă, ce însoțesc aceste motive și definesc puterea

Machetă de decor pentru un spectacol cu subiect religios.

lor de seducție. O mică „iconografie” a florilor – uleiuri și pasteluri – dar și a nudului, surprins în expresii plastice de o nobilă distincție, minunatele sale peisaje (în ulei și în desene) din Veneția, din Spania și Egipt, ori de la Cumpătu, dezvăluindu-ne fie iscusința „punerii în pagină”, fie delicata complementaritate a tonurilor, când calde, când tensionate, respirând neliniște, cât și acele scene „de teatru”, de carnaval venețian, cu măști, ori cu personaje misterioase, ca acei „arlechini infirmi” care, dincolo de neputința sprijinirii în cârje, își sprijină privirile pe imaginea unor „splendori apuse”, ne aduc mărturia unei creații excepționale, unde frumosul nu se identifică o clipă cu calofilia, iar neliniștea este întotdeauna discretă, lăuntrică și, prin aceasta, cu atât mai convingătoare. Lipsesc gesturile ostentative, dorința epatării cu orice preț, violența ori vulgaritatea, sau acele cochetării cu imperatiile de ordin comercial, ce se răsfăță astăzi prin „saloanele” de lux ori de mahala ale artei.

Continuată în ... grădina casei sale, unde artistul ne-a întâmpinat alături de minunata lui soție, Steluța, profesoară de franceză, și de cei doi copii, fiica și băiatul – ajunși acum ei înșiși la vârsta întemeierii familiei – această mică dar semnificativă sărbătoare, pentru el și pentru arta românească, și-a aflat un sugestiv pendant în „decorul” plin de prospețime al naturii și al culorilor, cu multe flori, cu mobilier simplu, protejat de nuci și cireși, cu chioșcul de vară „cehovian”, ori cu peretele exterior al atelierului străjuit de obiecte populare însuflețite de ... instinctul său scenografic, în mijlocul cărora se detașează „tiuga” într-o mare varietate de forme și dimensiuni. La cumpăna dintre o stagiune ce a trecut și alta care bate la ușă, această ivire în public a creatorului de spectacole, el însuși un „om-spectacol”, prin histrionismul mereu în acțiune, bunătatea atitudinii și

Lumină orientală, Spania – 2000.

vioiciunea tinerească a privirii, ne îndeamnă să redescoperim un teritoriu al ingenuității și al tihnei sufletești, într-o lume și un timp pândite de egoism, violență, îndoieli, trădări și schisme ce își fac nedorita prezență chiar și în sanctuarul artei.